

Obsah

O autorech	7
Předmluva	27
Seznam zkratek	31
OBECNÁ ČÁST	33
HLAVA PRVNÍ - UNIJNÍ PRÁVNÍ ŘÁD	34
1. Historický vývoj	34
1.1 Střet federalismu a funkcionalismu (1946–1949)	35
1.2 Evropské společenství uhlí a oceli (1951)	37
1.3 Evropské hospodářské společenství (1957)	38
1.4 Evropská společenství (1967)	40
1.5 První rozšíření Společenství (1972)	41
1.6 Evropský měnový systém	42
1.7 Volby do Evropského parlamentu (1979)	43
1.8 Jednotný evropský akt (1986)	44
1.9 Spolupráce se zeměmi střední a východní Evropy (1989)	45
1.10 Maastrichtská smlouva (1992)	47
1.11 Amsterdamská smlouva (1997)	49
1.12 Zavedení eura (1999)	50
1.13 Niceská smlouva (2000)	51
1.14 Vstup České republiky do Unie (2004)	51
1.15 Lisabonská smlouva (2007)	53
2. Pojem, předmět a působnost unijního práva	55
2.1 Pojem unijního práva	55
2.2 Předmět a charakter unijního práva	56
2.2.1 Hledisko strukturální (původu norem)	56
2.2.2 Hledisko vnitřního uspořádání systému (hierarchie jeho norem)	57
2.2.3 Hledisko obsahové	57
2.3 Působnost unijního práva	58
2.3.1 Věcná působnost unijního práva	58
2.3.2 Osobní působnost unijního práva	58

2.3.3	Územní působnost unijního práva	59
2.3.4	Časová působnost unijního práva	60
3.	Vztah unijního práva k právu vnitrostátnímu a k právu mezinárodnímu	61
3.1	Základní zásady působení unijního práva v členských státech	61
3.1.1	Autonomie unijního práva	61
3.1.2	Přímá použitelnost unijního práva	62
3.1.3	Přednost unijního práva	63
3.1.4	Přímý účinek unijního práva	65
3.1.4.1	Vymezení pojmu přímý účinek a druhy přímého účinku	66
3.1.4.2	Geneze a právní zakotvení přímého účinku	67
3.1.4.3	Obecné podmínky přímého účinku	70
3.1.4.4	Přímý účinek nařízení	70
3.1.4.5	Přímý účinek směrnic	70
3.1.4.6	Přímý účinek rozhodnutí	73
3.1.4.7	Přímý účinek doporučení a stanovisek	74
3.1.5	Nepřímý účinek	74
3.1.5.1	Konformní výklad	74
3.1.5.2	Incidenční účinek směrnic	74
3.1.6	Použití základních zásad ve vnitrostátní správě a soudní praxi	75
3.2	Mezinárodněprávní rozměr základních zásad unijního práva	77
3.2.1	Smlouva o ESUO	77
3.2.2	Mezinárodněprávní rozměr rozsudku Van Gend & Loos	78
3.2.3	Mezinárodněprávní rozměr rozsudku Costa/ENEL	81
3.2.4	Dopady rozsudku Costa/ENEL	82
3.2.4.1	Zvláštní ústavněprávní postavení unijního práva	82
3.2.4.2	Přetrvání mezinárodněprávních prvků	83

3.3	Vztah unijního práva a ústavního práva členských států	85
3.3.1	Základní rysy vztahu mezi unijním právem a ústavami členských států	85
3.3.2	Postoj ústavních soudů členských států na příkladu Spolkového ústavního soudu a Ústavního soudu ČR	87
3.3.2.1	Unijní judikatura Spolkového ústavního soudu	87
3.3.2.2	Unijní judikatura Ústavního soudu ČR	94
4.	Prameny a systém unijního práva	100
4.1	Primární právo	100
4.1.1	Charakteristika a přehled	100
	Smlouva o Evropské unii	101
	Smlouva o fungování Evropské unie	102
	Smlouva o Euratomu	102
4.1.2	Smlouvy o přístupu nových členů (přístupové smlouvy)	102
4.1.3	Listina základních práv Evropské unie	103
4.1.4	Obecné zásady unijního práva	103
4.1.4.1	Pojem obecných zásad	103
4.1.4.2	Zásady týkající se postavení jednotlivce	104
4.1.4.3	Strukturální zásady	106
4.1.4.4	Axiomatické zásady	106
4.1.4.5	Postavení obecných zásad v systému unijního práva	107
4.2	Sekundární právo	107
4.2.1	Nařízení	108
4.2.2	Směrnice	109
4.2.3	Rozhodnutí	111
4.2.4	Doporučení a stanoviska	111
4.2.5	Legislativní akty, nelegislativní akty a prováděcí akty	111
4.2.6	Akty v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky	112
4.2.7	Prameny bývalého třetího pilíře vydané před 1. prosincem 2009	112

4.2.8	Interinstitucionální dohody	112
4.3	Mezinárodní smlouvy v unijním právu	113
4.3.1	Existence pravomoci Unie k uzavírání mezinárodních smluv	113
4.3.1.1	Obecná pravomoc k uzavírání mezinárodních smluv	113
4.3.1.2	Výslovně stanovená pravomoc ve zvláštních případech	114
4.3.2	Povaha pravomoci Unie v oblasti uzavírání mezinárodních smluv	115
4.3.3	Smišené dohody	115
4.3.4	Postup při sjednávání a uzavírání mezinárodních smluv	116
4.3.4.1	Sjednání mezinárodní smlouvy	116
4.3.4.2	Prozatímní provádění mezinárodních smluv	116
4.3.4.3	Uzavření mezinárodní smlouvy	117
4.3.5	Účinky mezinárodních smluv uzavřených Unii v systému unijního práva	118
4.3.6	Závaznost mezinárodních smluv uzavřených Unii pro členské státy	119
4.3.7	Mezinárodní smlouvy uzavřené členskými státy před vstupem do Unie	120
HLAVA DRUHÁ – INSTITUCIONÁLNÍ PRÁVO		122
5.	Unie a její základní rysy	122
5.1	Povaha Unie	122
5.2	Členství v Unii	124
5.2.1	Zakládající a přistupující členské státy	124
5.2.2	Podmínky členství v Unii	126
5.2.3	Postup při přijímání nového členského státu ...	126
5.2.4	Alternativní způsoby integrace	127
5.2.5	Neúčast členského státu na některých politikách a posílená spolupráce	128
5.2.6	Zánik členství v Unii	129
5.2.7	Omezení členských práv	130
5.3	Odpovědnost v Unii	131
5.3.1	Subjekt porušení práva	131
5.3.2	Klasifikace právní odpovědnosti	132

5.3.3	Orgány prosazující unijní právo	132
5.3.4	Odpovědnosti státu za porušení unijního práva vůči Unii	134
5.3.5	Odpovědnost Unie za škodu vůči jednotlivci ...	134
5.3.5.1	Porušení právní normy, jejímž cílem je udělení práv jednotlivcům ...	136
5.3.5.2	Dostatečně závažné porušení	136
5.3.5.3	Vznik škody	138
5.3.5.4	Příčinná souvislost	138
5.3.6	Odpovědnost státu za škodu vůči jednotlivci ...	139
5.3.6.1	Zakotvení odpovědnosti státu za škodu	139
5.3.6.2	Prvky odpovědnosti státu za škodu	141
5.3.7	Odstranění protiprávního stavu změnou pravomocných správních rozhodnutí	145
6.	Pravomoci Unie	147
6.1	Geneze svěření pravomocí	147
6.2	Dělba pravomocí v judikatuře Soudního dvora	148
6.2.1	Extenzivní pojetí pravomocí v rané judikatuře	148
6.2.2	Vyváženější pojetí pravomocí v pozdější judikatuře	150
6.3	Dělba pravomocí podle Smluv	153
6.3.1	Přehled pravomocí	153
6.3.2	Druhy pravomocí	154
6.3.2.1	Výlučná pravomoc	154
6.3.2.2	Sdílená pravomoc	155
6.3.2.3	Koordináční pravomoc	156
6.3.2.4	Podpůrná pravomoc	156
6.3.3	Omezení pravomocí zásadou subsidiarity a proporcionality	157
7.	Orgány a instituce Unie	160
7.1	Evropská rada	161
7.2	Rada	162
7.2.1	Organizační struktura Rady	163
7.2.2	Přípravné orgány Rady	165
7.2.3	Předsednictví v Radě	166
7.2.4	Hlasování v Radě	167

7.3	Evropský parlament	169
7.3.1	Složení Evropského parlamentu	170
7.3.2	Pravomoci Evropského parlamentu	173
7.4	Evropská komise	174
7.4.1	Složení Komise	175
7.4.2	Fungování Komise	176
7.4.3	Pravomoci Komise	177
7.5	Evropská centrální banka	178
7.5.1	Evropský systém centrálních bank	180
7.5.2	Cíle a úkoly Evropské centrální banky	180
7.5.3	Složení Evropské centrální banky	181
7.5.4	Nezávislost centrálních bank	182
7.6	Účetní dvůr	185
7.7	Soudní dvůr Evropské unie	186
7.8	Instituce Unie	186
7.8.1	Evropská služba pro vnější činnost	186
7.8.2	Hospodářský a sociální výbor	187
7.8.3	Výbor regionů	188
7.9	Jazykový režim Unie	188
8.	Normotvorba	191
8.1	Změny primárního práva	191
8.1.1	Řádný postup pro změny Smluv	191
8.1.2	Zjednodušený postup pro změny smluv a evolutivní klauzule	192
8.2	Legislativní činnost Unie	195
8.2.1	Obecné zásady legislativní činnosti	195
8.2.2	Legislativní akty	196
8.2.3	Nelegislativní právní akty	198
8.3	Průběh legislativního procesu	199
8.3.1	Postup před zveřejněním legislativního návrhu	199
8.3.2	Legislativní iniciativa	199
8.3.3	Zvláštní druhy iniciativy	200
8.3.4	Legislativní postup	201
8.3.4.1	Řádný legislativní postup	201
8.3.4.2	Zvláštní legislativní postupy	203
8.3.4.3	Vyhlášení a vstup v platnost	204
8.3.4.4	Obsahové a formální náležitosti normativních aktů	204

8.4	Projednání návrhů unijních aktů na vnitrostátní úrovni	205
8.4.1	Koordinace politik Unie na vládní úrovni	205
8.4.2	Postavení Parlamentu ČR podle vnitrostátní právní úpravy	207
ZVLÁŠTNÍ ČÁST – A. HMOTNÉ PRÁVO		209
HLAVA TŘETÍ – PRÁVNÍ VZTAHY S EKONOMICKÝM PRVKEM		210
9.	Vnitřní trh	210
9.1	Obecné zásady	210
9.2	Volný pohyb zboží	212
9.2.1	Působnost pravidel o volném pohybu zboží	213
9.2.2	Omezení volného pohybu zboží	214
9.2.2.1	Zákaz dovozních, průvozních nebo vývozních cel	214
9.2.2.2	Zákaz množstevních omezení dovozu a vývozu	215
9.2.2.3	Zákaz opatření s rovnocenným účinkem množstevním omezením	215
9.2.3	Odůvodněná omezení volného pohybu zboží	216
9.2.3.1	Důvody obecného zájmu uvedené ve Smlouvě o FEU	216
9.2.3.2	Kategorické požadavky	218
9.2.4	Přiměřenost	218
9.3.	Volný pohyb služeb	219
9.3.1	Působnost pravidel o volném pohybu služeb	219
9.3.2	Omezení volného pohybu služeb	222
9.3.3	Přiměřenost	223
9.4.	Volný pohyb osob na ekonomickém základě	224
9.4.1	Volný pohyb pracovníků	225
9.4.1.1	Působnost pravidel o volném pohybu pracovníků	225
9.4.1.2	Omezení práva na volný pohyb	228
9.4.1.3	Odůvodnění omezení práva na volný pohyb	230
9.4.1.4	Přiměřenost	231

	9.4.1.5	Práva rodinných příslušníků	232
9.4.2		Volný pohyb podnikajících osob: svoboda usazování	233
	9.4.2.1	Pojetí svobody usazování v unijním právu	233
	9.4.2.2	Působnost pravidel o svobodě usazování	233
	9.4.2.3	Omezení svobody usazování	235
	9.4.2.4	Výjimky a odůvodnění omezení svobody usazování	235
	9.4.2.5	Přiměřenost	236
	9.4.2.6	Zvláštní omezení svobody usazování	237
9.5		Volný pohyb kapitálu a plateb	239
9.6		Harmonizační politiky	243
	9.6.1	Ochrana spotřebitele	243
	9.6.1.1	Ochrana spotřebitele a vztah k jiným aktivitám Unie	243
	9.6.1.2	Charakteristika právního základu ochrany spotřebitele	244
	9.6.1.3	Základní pojmy unijního spotřebitelského práva	247
	9.6.1.4	Základní principy unijního spotřebitelského práva	251
	9.6.2	Daňová politika	253
	9.6.3	Veřejné zakázky	256
	9.6.3.1	Směrnice o veřejných zakázkách	257
	9.6.3.2	Unijní veřejné zakázky	258
10.		Ochrana hospodářské soutěže	259
	10.1	Obecně o ochraně hospodářské soutěže v unijním právu	259
	10.1.1	Smysl ochrany hospodářské soutěže	259
	10.1.2	Právní základ ochrany hospodářské soutěže v evropské integraci	260
	10.1.3	Šetření v kompetenci Komise	261
	10.1.4	Právní povaha sankcí ukládaných na základě soutěžního práva	262
	10.1.5	Systém práva proti omezování soutěže	263
	10.1.6	Základní pojmy soutěžního práva	264

10.1.6.1	Pojem podniku v souvislosti s odpovědností v soutěžním právu . . .	265
10.1.6.2	Právní domněnka ovlivňování dceřiné společnosti	266
10.1.6.3	Ekonomická kontinuita	268
10.1.6.4	Relevantní (referenční) trh	269
10.1.6.5	Závazek	270
10.1.6.6	Sankce v soutěžním právu	271
10.2	Zakázané dohody	271
10.2.1	Pojem dohody, rozhodnutí a jednání ve shodě	271
10.2.2	Jediný nepřetržitý delikt	273
10.2.3	Nařízení č. 1/2003	274
10.2.4	Individuální a skupinové (blokové) výjimky . . .	274
10.2.5	Rozdělení kompetencí mezi orgány Unie a orgány členských států	275
10.2.6	Inspekce, opatření a sankce	276
10.2.7	Solidarita ukládaných pokut v soutěžním právu	279
10.2.8	Imunita nebo snížení pokut	281
10.2.9	Odpovědnost za škodu způsobenou zakázanými dohodami	282
10.3	Zneužití dominantního postavení	282
10.3.1	Koncepce právní úpravy	282
10.3.2	Dominantní postavení	283
10.3.3	Zneužití dominantního postavení – pojem . . .	284
10.4	Kontrola spojování podniků (koncentrací)	286
10.4.1	Zvláštnosti úpravy kontroly koncentrací	286
10.4.2	Nařízení č. 139/2004 – předmět kontroly a rozhodnutí Komise	287
10.4.3	Sankce	288
10.5	Státní podpory	288
10.5.1	Státní podpory – pojem a právní úprava	288
10.5.2	Kontrola státních podpor na úrovni Unie	290
10.5.3	Veřejné podniky	291
11.	Hospodářská a měnová unie	292
11.1	Hospodářská politika	294
11.2	Pakt o stabilitě a růstu	295
11.3	Měnová politika	300

11.4	Jednotná měna euro	302
12.	Společná obchodní politika	304
12.1.	Základní charakteristika	304
12.1.1	Právní úprava a zásady	304
12.1.2	Věcné vymezení	305
12.1.3	Vztahy Unie s členskými státy – povaha pravomoci	306
12.1.4	Vztahy Unie s nečlenskými státy	308
12.2	Nástroje společné obchodní politiky	309
12.2.1	Autonomní nástroje společné obchodní politiky	310
12.2.1.1	Tarifní nástroje regulující dovoz zboží	310
12.2.1.2	Netarifní nástroje regulující dovoz zboží	312
12.2.1.3	Regulace vývozu zboží	312
12.2.1.4	Obchodní obrana	313
12.2.1.5	Ochrana před obchodními překážkami	314
12.2.1.6	Antidumpingová a antisubvenční opatření	314
12.2.2	Smluvní nástroje společné obchodní politiky ...	315
12.2.2.1	Základní charakteristika smluvních vztahů Unie	315
12.2.2.2	Asociační dohody	316
12.2.2.3	Přehled a charakteristika vztahů k dalším státům	317
HLAVA ČTVRTÁ – PRÁVNÍ VZTAHY S OBČANSKÝM PRVKEM		319
13.	Občanství Unie	319
13.1	Státní občanství a občanství Unie	319
13.2	Povaha občanství Unie	320
13.3	Volný pohyb a pobyt občanů Unie	321
13.3.1	Omezení práva na volný pohyb a pobyt	322
13.3.2	Odůvodnění omezení volného pohybu a pobytu	323
14.	Ochrana základních lidských práv	325
14.1	Historický vývoj ochrany lidských práv v Unii	325

14.2	Listina základních práv	327
14.2.1	Vznik	327
14.2.2	Obsah Listiny	328
14.2.3	Obecné zásady	331
14.2.3.1	Osobní a věcná působnost	331
14.2.3.2	Zásada svěřeni a zákaz rozšiřování působnosti	332
14.2.3.3	Podmínky omezení práv a svobod ...	332
14.2.4	Výkladová pravidla	333
14.2.4.1	Práva upravená současně Listinou a EÚLP	333
14.2.4.2	Odkaz na ústavní tradice	334
14.2.4.3	Rozdíl mezi právy a zásadami	334
14.2.4.4	Odkaz na vnitrostátní předpisy a zvyklostí	335
14.2.4.5	Význam vysvětlení připojených k Listině	335
14.2.4.6	Zachování úrovně ochrany lidských práv	335
14.2.4.7	Zákaz zneužití práv	336
14.2.5	Protokol o uplatňování Listiny	336
14.2.6	Případná kolize s vnitrostátní ochranou	337
14.3	Přistoupení Unie k EÚLP	338
14.4	Individuální stížnosti pro porušení EÚLP vůči Unii	339
15.	Prostor svobody, bezpečnosti a práva	341
15.1	Prostor svobody	342
15.2	Prostor bezpečnosti	345
15.3	Prostor práva – justiční spolupráce ve věcech trestních	349
15.3.1	Vzájemné uznávání soudních rozhodnutí	349
15.3.2	Vliv judikatury Soudního dvora na trestní oblast	350
15.3.3	Legislativní harmonizace skutkových podstat trestných činů	352
15.3.4	Postih protiprávního jednání ohrožujícího finanční zájmy Unie	354
15.3.5	Eurojust	355
15.3.6	Úřad evropského veřejného žalobce	358

15.4	Prostor práva – justiční spolupráce ve věcech civilních	359
15.4.1	Mezinárodní pravomoc (příslušnost) soudů členských států a uznávání a výkon soudních rozhodnutí v členských státech	361
15.4.2	Právní pomoc – soudní spolupráce v užším smyslu	361
15.4.3	Rozhodné právo (kolizní normy)	362
ZVLÁŠTNÍ ČÁST - B. UNIJNÍ SOUDNICTVÍ		365
HLAVA PÁTÁ – PROCESNÍ PRÁVO		366
16.	Soudní soustava Unie	366
16.1	Organizace soudní soustavy	366
16.1.1	Vnitrostátní soudy	366
16.1.2	Unijní soudy	367
16.1.2.1	Soudní dvůr	367
16.1.2.2	Tribunál	370
16.1.2.3	Soud pro veřejnou službu	371
16.1.2.4	Jiné specializované soudy	371
16.2	Rozdělení pravomocí v rámci soudní soustavy Unie	371
16.2.1	Rozdělení pravomocí mezi unijní a vnitrostátní soudy	371
16.2.2	Rozdělení příslušnosti mezi unijními soudy	372
16.2.3	Výjimky z pravomocí unijních soudů	373
16.3	Základní rysy soudní ochrany	374
16.3.1	Rysy společné unijním a vnitrostátním soudům	374
16.3.1.1	Účinná soudní ochrana	374
16.3.1.2	Mnohojazyčnost	374
16.3.1.3	Autonomní a dynamický výklad	375
16.3.1.4	Přirozenoprávní přístup k právu	377
16.3.2	Rysy specifické pro vnitrostátní soudy	378
16.3.2.1	Institucionální a procesní autonomie	378
16.3.2.2	Zásada rovnocennosti a zásada efektivity	379
16.3.3	Rysy specifické pro unijní soudy	380

17.	Soudní ochrana prostřednictvím vnitrostátních soudů	383
17.1	Typy vnitrostátních opatření	383
17.1.1	Předběžná opatření	383
17.1.2	Bezprostřední náprava protiprávního stavu	384
17.1.3	Odstranění následků porušení unijního práva	384
17.2	Řízení o předběžné otázce	385
17.2.1	Charakteristika řízení	385
17.2.1.1	Podstata řízení	385
17.2.1.2	Funkce řízení	386
17.2.1.3	Zásady řízení	387
17.2.2	První fáze: předložení předběžné otázky	389
17.2.2.1	Soudy, které mají možnost předložit předběžnou otázku	389
17.2.2.2	Soudy, které mají povinnost předložit předběžnou otázku	390
17.2.2.3	Předmět předběžné otázky	393
17.2.2.4	Nezbytnost předběžné otázky	393
17.2.2.5	Postup při předložení předběžné otázky	394
17.2.3	Druhá fáze: řízení před Soudním dvorem	396
17.2.3.1	Zkoumání pravomoci a přípustnosti	396
17.2.3.2	Průběh řízení před Soudním dvorem	397
17.2.3.3	Rozhodnutí Soudního dvora	398
17.2.4	Třetí fáze: Aplikace rozhodnutí Soudního dvora	399
17.2.5	Zvláštní druhy řízení o předběžné otázce	399
17.2.5.1	Naléhavé řízení	400
17.2.5.2	Zrychlené řízení	401
18.	Soudní ochrana prostřednictvím unijních soudů	402
18.1	Přehled řízení	402
18.2	Řízení o porušení povinnosti	404
18.2.1	Povaha, účel a funkce řízení o porušení povinnosti	404
18.2.1.1	Typy porušení unijního práva členskými státy	405
18.2.1.2	Základní charakteristika řízení o porušení povinnosti	406

	18.2.1.3	Zásady platné pro řízení o porušení povinnosti	407
	18.2.1.4	Vztah veřejnoprávního a soukromoprávního vymáhání unijního práva	408
	18.2.2	Procesní fáze řízení	410
	18.2.2.1	Postup před zahájením formálního řízení	410
	18.2.2.2	Formální upozornění	411
	18.2.2.3	Odůvodněné stanovisko	411
	18.2.2.4	Řízení před Soudním dvorem	412
	18.2.3	Vymáhací (sankční) řízení	414
	18.2.4	Řízení zahájené členským státem	417
18.3		Řízení o žalobě na neplatnost	418
	18.3.1	Lhůta	418
	18.3.2	Napadnutelný právní akt	419
	18.3.2.1	Původce právního aktu	419
	18.3.2.2	Právní účinky	420
	18.3.2.3	Druhořadost formy	420
	18.3.3	Subjekty oprávněné podat žalobu	421
	18.3.3.1	Ústavní (privilegovani) žalobci	421
	18.3.3.2	Fyzické a právnické osoby	421
	18.3.4	Přezkum opodstatněnosti žaloby	426
	18.3.4.1	Základní žalobní důvod: porušení právní normy	426
	18.3.4.2	Ostatní žalobní důvody	427
	18.3.4.3	Rozhodnutí	428
18.4		Řízení o žalobě na nečinnost	428
	18.4.1	Subjekty oprávněné podat žalobu	429
	18.4.2	Připustnost	429
	18.4.3	Rozhodnutí	430
18.5		Námítka nepoužitelnosti	430
18.6		Řízení o žalobě na náhradu škody	431
	18.6.1	Procesní režim	431
	18.6.2	Promlčení	432
	18.6.3	Posuzování opodstatněnosti	432
	18.6.4	Důsledky opodstatněnosti	433
18.7		Řízení o žalobě na vydání bezdůvodného obohacení ...	433
18.8		Řízení na základě rozhodčích doložek	434
	18.8.1	Procesní režim	434

18.8.2	Posuzování opodstatněnosti	435
18.8.3	Důsledky opodstatněnosti	435
18.9	Řízení o posudku	435
18.10	Řízení o opravných prostředcích	436
18.10.1	Kasační opravný prostředek	436
18.10.1.1	Napadnutelné rozhodnutí	437
18.10.1.2	Navrhovatel	437
18.10.1.3	Náležitosti kasačního opravného prostředku	437
18.10.1.4	Předmět přezkumu	438
18.10.1.5	Nepřípustné kasační důvody	438
18.10.1.6	Neúčinné kasační důvody	439
18.10.1.7	Zkoumání odůvodněnosti	440
18.10.2	Přezkum	440
18.10.3	Mimofádné opravné prostředky	441
19.	Průběh řízení před unijními soudy	442
19.1	Obecné rysy řízení	442
19.2	Písemná část řízení	443
19.2.1	Přímé žaloby a kasační opravné prostředky	444
19.2.1.1	Žaloba	444
19.2.1.2	Žalobní odpověď	445
19.2.1.3	Replika a duplika	446
19.2.1.4	Procesní námítky	446
19.2.1.5	Související podání	447
19.2.2	Řízení o předběžné otázce	448
19.3	Vedlejší účastenství	448
19.4	Procesní a důkazní opatření soudu	449
19.4.1	Spojení a rozdělení věcí	450
19.4.2	Přerušení řízení	450
19.4.3	Organizační procesní opatření a provádění důkazů	451
19.5	Předběžná zpráva	451
19.6	Ústní část řízení a porada soudu	451
19.6.1	Ústní část řízení	452
19.6.2	Porada soudu	453
19.7	Rozhodnutí ukončující řízení	453
19.7.1	Rozsudek	453
19.7.2	Usnesení	454
19.8	Náklady řízení	455
19.9	Právní moc a výkon rozhodnutí	456

Vzory	459
Seznam použitých právních předpisů	463
Seznam použité judikatury	469
Literatura	481
Věcný rejstřík	489